N°. 307.

DE GRONDWET.

1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
[illegible] regels. . . . . f 1.00.
Elke regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelregt daaronder begrepen.

ZATURDAG 20 MEI.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement f 70, Ned. Cour.

De vacature in de Tweede Kamer voor 's Gravenhage.

De plaats, welke, door het overlijden van den heer J. C. Rijk, in de Tweede Kamer is opengevallen, zal, aanstaanden Dingsdag, door de kiezers dezer stad moeten worden aangevuld. Eene zeer gewigtige keuze, die in verband beschouwd moet worden met de op handen zijnde algemeene verkiezingen; want hij, die ditmaal als Volksvertegenwoordiger zal gekozen worden, moet in September e.k. weder aftreden, en derhalve, in de maand Junij reeds, zich aan eene herkiezing onderwerpen. Het is dan ook te hopen, dat de keuze, na rijper overweging, zoo gelukkig moge uitvallen, dat de kiezers, bij de nieuwe verkiezing in Junij, eenstemmig en met vertrouwen het mandaat van den nieuwen Volksvertegenwoordiger voor langeren tijd zullen kunnen vernieuwen.

Wij nemen de vrijheid, de aandacht van onze medekiezers in de residentie te vestigen op een man, wiens uitstekende bekwaamheden en vele, aan het Vaderland bewezene diensten, door ieder om het zeerst erkend, aanspraak maken, naar onze meening, dat bij deze gelegenheid op hem bijzonder worde gelet. En wanneer wij dit doen, dan staat het algemeen belang geheel en uitsluitend op den voorgrond, gelijk wij steeds trachten niets anders dan het algemeen belang voor oogen te houden en te bevorderen.

Wanneer wij de zamenstelling der Tweede Kamer nagaan, dan moet alras de overtuiging zijn gevestigd, dat daarin te weinig mannen zitting hebben, die, aan eene algemeene, paren eene grondige, door ondervinding beproefde kennis van den toestand, de behoeften en de eischen onzer Indische koloniën. Reeds in October 1846 verklaarde de Tweede Kamer der Staten-Generaal bij haar adres aan den Koning: „De Oost-„Indische bezittingen zijn voor ons van het hoogste „belang. Wij stellen er prijs op, *dat niets worde ver-„zuimd wat strekken kan*, om haren inwendigen toestand „te verbeteren, hare betrekkingen tot het Moederland „in [illegible] verhouding te brengen, en het *onschatbaar „bezit derzelve* voor Nederland ongeschonden te be-„waren.„ Wij wenschen, dat de overtuiging *meer algemeen* ware gevestigd, waarvan reeds in 1846 de Tweede Kamer was doordrongen, en dat ieder staatsburger het innig besef had van het naauw en onafscheidelijk verband, dat tusschen den voorspoed van het Moederland en het rigtig beheer en den gunstigen toestand der Koloniën bestaat. En wanneer de Tweede Kamer van de Regering verlangt, dat niets verzuimd worde, wat strekken kan om dat verband te versterken en te bevestigen, de Natie, die geroepen is om de Kamer zamen te stellen, behoort van hare zijde niets te verzuimen, om aan de Vertegenwoordiging kracht en steun [illegible] de uitoefening van haren grondwettigen pligt [illegible] en medewerking tot de handelingen der Regering, ook met betrekking tot de Koloniën. Hebben de kiezers derhalve de gelegenheid, om in de Kamer een man te brengen, die, door zijn veeljarigen werkkring, in staat is om veel licht te verspreiden over hetgeen het belang van Moederland en Koloniën vordert: zij zullen het algemeen belang ongetwijfeld bevorderen, wanneer zij hem als volksvertegenwoordiger afvaardigen. Daardoor toch wordt een nieuw licht te meer ontstoken over eene maatschappij en over een bestuur, die men beiden nog altijd tracht in eene schemering te houden, hoezeer het algemeen belang dringend eischt, dat het volste licht van onbevangen oordeel, van ondervinding en waarheid ze beschijne. Eene verstandige Regering zal er prijs op moeten stellen, dat haar aldus voorlichting worde verstrekt in hare moeijelijke taak; want alleen door de toetsing van veelzijdige meeningen en denkbeelden zal zij in staat zijn, om het ware van het valsche te onderscheiden en den regten weg te vinden, dien zij zal moeten inslaan.

De man, dien wij, in verband met deze beschouwingen, met het volste vertrouwen, durven aanbevelen, is Jhr. J. P. CORNETS DE GROOT VAN KRAAIJENBURG. In een hoogst moeijelijk tijdvak bekleedde hij, gedurende eenige jaren, de zwaarwigtige betrekking van algemeen Secretaris van het Gouvernement in Nederlandsch Indië. In deze betrekking bewees hij uitstekende diensten, en hij die met genoemden werkkring bekend is, weet hoe veel algemeene kennis, hoe veel ervaring er vereischt wordt, om dien naar behooren te vervullen. Later bekleedde de heer CORNETS DE GROOT, met evenveel verdienste, de betrekking van Secretaris-generaal bij het departement van Koloniën en vertrok eenige jaren later als *Raad van Indië* op nieuw naar Java. Na een langdurigen en eervollen diensttijd als zoodanig verliet hij Java en kwam in het vaderland terug; en reeds onmiddellijk daarna bewees hij, door uitgegeven geschriften, dat zijn ijver niet was verflaauwd in de bevordering van het algemeen belang, en getuigden die geschriften hoe veel nut hij nog voor het Moederland en de Koloniën zou kunnen stichten.

Velerlei en hoogst belangrijk zijn de onderwerpen, die gedurig, met betrekking tot de kolonien, aan het oordeel der Staten-Generaal worden onderworpen: bij al deze gelegenheden zal men in den heer CORNETS DE GROOT een onpartijdig beoordeelaar, een bezadigd raadgever, een grondige voorlichter kunnen vinden. En wanneer de vaststelling der Grondwet van 1848 een hoogst gewigtige arbeid is geweest, niemand mag ontkennen dat de taak, die nu vooral de Tweede Kamer wacht, niet minder belangrijk is te achten. Het voorgedragen reglement op het beleid der Regering in Nederlandsch Indië zal door haar moeten worden behandeld; wat de Grondwet voor het Moederland is, zal het Reglement voor de Kolonien moeten worden. Wat meer zegt: de inrigting van dat reglement staat met de toekomst en met de belangen van het Moederland zelf in het allernaauwste verband. Groot zou derhalve de dienst zijn, welke aan beide werd bewezen, indien men een man afvaardigde naar de Tweede Kamer, die zooveel gewigts in de schaal van het oordeel der Vertegenwoordiging over dat onderwerp kan leggen. Uitnemend van inhoud, van denkbeelden en van bezadigdheid is het geschrift, dat de heer CORNETS DE GROOT over de aanhangige Grondwet voor de Koloniën in het licht heeft gegeven; en wij kunnen ons niet weêrhouden van eenige regels mede te deelen uit het „Voorwoord„, omdat de kiezers daardoor in de gelegenheid worden gesteld, met de geloofsbelijdenis als het ware van onzen candidaat bekend te worden. „Het behouden van het „bestaande stelsel, in het algemeen, doch met eene „voorzigtige schrede voorwaarts, naar de behoefte van „den tijd, met het oog zoowel op het tegenwoordige „als op de toekomst, schijnt het meest aanbeveling te „verdienen. Een en ander kan ongetwijfeld zamengaan, „en aldus een nog meer beduidenden overgang voor-„bereiden. Deze denkbeelden hebben invloed gehad bij „het ter nederstellen van mijne aanmerkingen. Men „zoeke daarin niet het bewijs eener volstrekte en al-„geheele afkeuring van de thans gevolgd wordende „regerings-beginselen, mits men die toetse aan den tijd „en de omstandigheden, toen ze ontstaan zijn. Sedert „zijn echter vele jaren verloopen; die regerings-begin-„selen heeft men in de toepassing en in de gevolgen „leeren kennen; er zijn behoeften geboren, die vroeger „niet bestonden; er wordt voor Ned. Indië overeen-„stemming verlangd met de bepalingen onzer nieuwe „Grondwet; krachtige waarborg voor een goed bestuur; „meer staatkundige vrijheid voor den Nederlander, die „zich naar Indië verplaatst; meer beschaving en ont-„wikkeling; algemeene bescherming van nijverheids-„ondernemingen; meer zorg en minder druk voor de „Indische bevolkingen; in één woord: meer toenadering „tot verbeterde begrippen, in gelijke mate als de afstand „verminderd is door de versnelde communicatie. Dat „men de bogen niet sluite, maar den magtigen stroom „des tijds voorzigtiglijk leide; dat is hetgeen gewenscht „wordt.„

De man, die aldus zijne beginselen formuleert met betrekking tot het beheer der koloniën, is, wij mogen het veilig aannemen en verzekeren, met nog meer grond voorstander van bedachtzame verbetering, hervorming, ontwikkeling en verligting ten aanzien van het binnenlandsch bestuur.

De Natie, die steeds getoond heeft, van de zijde harer vertegenwoordigers een onafhankelijk en naauwlettend toezigt te verlangen: zij behoort, in het algemeen belang, te erkennen hoe noodzakelijk het is, dat steeds meer en meer de koloniale aangelegenheden van verschillende zijden en door bevoegden worden toegelicht en behartigd. Zij kan niet dan met genoegen in de Tweede Kamer zien optreden een man, die, nagenoeg de hoogste betrekkingen in Indie vervuld hebbende en met eene rijke ondervinding en algemeene kennis toegerust, in allen opzigte belooft aan al die vereischten te voldoen.

Het is dan ook in dit vertrouwen, dat wij onzen medekiezers dringend aanbevelen

Jhr. J. P. CORNETS DE GROOT VAN KRAAIJENBURG.

De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* van heden wil het doen voorkomen als of ons eerste artikel over de familie-regering alleen gerigt ware tegen personen, en dat het ons niet te doen is om *zaken*. Ieder ziet in deze uitvlugt de verlegenheid, waarin het politieblad is geraakt, om den Minister van Justitie te verdedigen. Het was, in geenen deele, te doen, om de aandacht te vestigen van het publiek op de benoemde *personen*; maar om *het stelsel der regering* ten aanzien der vervulling van betrekkingen aan te wijzen. Van daar dan ook, dat wij *de personen*, zoo veel mogelijk, hebben gespaard, hetgeen aan *de Nieuwsbode* zelve aanleiding geeft te zeggen, bijv., dat ten aanzien van den heer Mr. B. Donker Curtius „op 's mans bekwaamheid of goeden naam niets wordt afgedongen.„ Waarom verwondert zulks het politieblad?

Dit is het eenige, wat wij wenschten te constateren; omdat ons stellig voornemen is, nog een zeer groot aantal voorbeelden van gelijken aard onzen lezers mede te deelen, op dat blijke, dat hier in geenen deele aan *enkele feiten*, maar aan *een stelsel* behoort gedacht te worden.

De beweringen van *de Nieuwsbode* omtrent de onjuistheid onzer mededeelingen zullen we alleen beantwoorden daarmede, dat wij bij eene nadere gelegenheid daarop zullen terugkomen. Mogt dit antwoord alsdan minder onwelkom zijn voor de daarin betrokken personen: zij zullen het aan *de Nieuwsbode* hebben te danken, die ons nu dwingt *alles* te zeggen.

De *Nieuwsbode* van heden is zeer vruchtbaar geweest. Behalve de onhandige verdediging van den Minister van Justitie, waarvan wij hierboven gewaagden, bevat het blaadje nog een artikel: „*De zoogenaamde constitutionnele partij tegenover het Ministerie.*„

Het blad van Mr. DIRK DONKER CURTIUS meent, dat de constitutionnele partij in de Kamer gedreven wordt door de zucht, *om het den tegenwoordigen Bewindvoerders moeijelijk te maken.* Ten bewijze dezer stelling worden drie feiten in het breede uitgemeten, en wij verzoeken onze lezers wèl daarop te letten.

Vooreerst heeft de constitutionnele partij de vrijheid genomen, den Minister van Koloniën te interpelleren over het besluit van 13 Januarij j.l., betrekkelijk de openbaarmaking van stukken uit de Koloniën; en vooral wordt het haar euvel geduid, dat zij zich niet heeft laten afschepen met een beroep op den Koning, achter wien de Minister van Koloniën zich wilde schuilen, maar dat zij heeft vol gehouden, dat de Kamer alleen te doen heeft met den Minister, die, volgens de Grondwet, verantwoordelijk is voor de Besluiten, die hij contrasigneert.

Ten tweede heeft de constitutionnele partij het ge-

waagd de leer te verkondigen, dat de ministeriële verantwoordelijkheid *altijd* aan de orde is; dat wil zeggen: zij heeft durven beweren, dat de vertegenwoordigers der Nederlandsche Natie ten allen tijde het regt hebben, om de Ministers voor hunne regeringsdaden ter verantwoording te roepen, en dat de Ministers, volgens art. 89 der Grondwet, *verpligt* zijn, rekenschap te geven van hunne daden, tenzij de gevraagde ophelderingen mogten strijden met het belang en de zekerheid van het Rijk of de Koloniën.

Ten derde heeft de constitutionnele partij zich aaneen gesloten »om het Ministerie tot de afschaffing van sommige belastingen te noodzaken.«

Zietdaar de acte van beschuldiging tegen de constitutionnele partij in de Kamer gerigt door een blad, waarvan men zegt, dat geleid wordt door den Minister van Justitie.

Wij beschouwen de opgegeven punten als de schoonste lofspraak voor de constitutionnelen; want zij bewijzen, dat de leden der Kamer, die onze beginselen zijn toegedaan, ook nu, gelijk vroeger, steeds het oog hebben blijven rigten op de Grondwet en op de belangen van het volk, dat zij vertegenwoordigen.

Het is eerst sedert de optreding van het *tegenwoordig Ministerie*, dat men de leer durft verkondigen, dat de handhaving van de schoonste waarborgen, welke de Grondwet heeft verleend, en de pogingen om de lasten der Natie te verligten, niet meer geteld worden onder de *dure pligten* van den volksvertegenwoordiger, maar onder de middelen, »*om het den Bewindvoerders moeijelijk te maken.*«

Naar *deze* stelling van *de Nieuwsbode* zou dus de volksvertegenwoordiger zijn pligt vervullen, wanneer hij, ten einde het den bewindvoerders *niet* moeijelijk te maken, het toezigt op de naleving der Grondwet liet verslappen en het volk onder den druk der belastingen steeds liet gebogen gaan!

De beraadslagingen over het wets-ontwerp tot regeling van het armbestuur, zijn in menig opzigt merkwaardig, omdat zij uit haren aard de teederste vraagstukken van godsdienst, staatsregt of staathuishoudkunde niet onaangeroerd konden laten.

Wij gelooven, onzen lezers geene ondienst te doen met de mededeeling van eene en andere bijzondere uitdrukking en redewisseling, welke ons overvloedige stof geven kan tot vermeerdering onzer karakter-kennis en tot eene merkwaardige proeve, op hoedanige wijze de vaststelling eener wet op het armbestuur is beproefd.

Zoo iemand regt had, bij de behandeling van zulk een gewigtig onderwerp zijne stem te doen hooren: het was de heer Blaupot ten Cate, en in zijn mond voegde ook het ernstig woord, dat een geschikt woord tot inleiding der beraadslaging heeten mag:

»Ik moet hier beginnen met de betuiging, hoezeer het mij dikwijls heeft gegriefd, dat de strijd over zulk een gewigtig, maar ook teeder en moeijelijk onderwerp, zoo heftig en bitter werd gevoerd, en dat men wederkeerig daar beschuldigingen van geestelijke heerschzucht, en streven naar uitbreiding van kerkelijk gezag, of van zucht naar centralisatie en streven naar staats-alvermogen hooren deed, waar ik voor mij liefst niets anders dan warme belangstelling in het lot van Staat en Kerk wensch te zien, als ik oordeel, gelijk ik hoop geoordeeld te worden. Zoo *ergens*, dan mag men, voorwaar, wel *hier*, bedaard overleg en kalm onderzoek met Christelijken zin vereenigen. Overtuigd gelijk ik ben, dat gij die bezit, Mijne Heeren, onderwerp ik mijne zienswijze aan uwe rijpere overweging.«

De heer Groen van Prinsterer gevoelde den ernst van dien raad, maar kwam toch tegen die woorden op, niet slechts *omdat hij zelf medepligtig aan het wanbedrijf is geweest*, maar gedachtig aan de eer der kamer en aan de eer der Natie.

»Afkeurenswaardig is het, dat ook bij de behandeling van dit onderwerp — hoe is het anders van de menschelijke feilbaarheid te wachten? — zooveel drift zich gemengd heeft; maar het concentreren van een systema en een enkel veelbeteekenend woord is dikwerf wenschelijk voor de duidelijkheid en de kracht der voorstelling. Het is streven naar wetenschappelijke beschouwing en kernachtige, men zou bijkans, vooral wanneer daarbij historische verwen gebruikt worden, kunnen zeggen, schilderachtige taal. Ik handhaaf het gebruik van die woorden ook om de vrijheid en belangrijkheid der parlementaire discussie. Men is bij ons, en dit hangt zamen welligt met den geest van onzen landaard, somtijds te bevreesd voor het aanwijzen van de logische strekking der beginselen en voor het terugkomen op antecedenten. Ik althans wensch mij door eene aanmerking, die ik in andere opzigten waardeer, niet te laten terughouden, veel min door schijnbare verbolgenheid. Ik heb wel eens in parlementaire discussiën, vooral in andere landen, gemerkt, dat een schrander man verbolgen is of schijnt over het ter sprake brengen van hetgeen, waarvan men de herinnering, vooral bij het naderen van verkiezingen, niet oirbaar keurt. Ik moet tegen die aanmerking opkomen in verband met de beschouwing ook van *deze wet*. Bij het gevaar — hiervan houd ik mij al meer en meer overtuigd — van de wet aan te nemen, zoo als zij daar ligt, zou het bedenkelijk zijn, wanneer men tegen hetgeen ik, zoo even met bekend maken gekarakteriseerd heb, in veiligheid dacht te zijn. Door eene zeer verklaarbare reactie was men welligt voor dit ontwerp in het eerst te gunstig gestemd. Bij het gevoel, dat er regt gedaan werd aan de Kerk, is misschien te weinig op de andere bedenkelijke zijde, de overhelling tot de Staats-armenzorg gelet. Geen krachtiger argument, om met bedachtzaamheid te werk te gaan dan de vrees dat, door te ver gedreven welwillendheid voor het Bewind, men teruggevoerd worde naar hetgeen waartegen de natie, dit woord mag ik immers hieromtrent wel gebruiken? met zooveel kracht en eensgezindheid haar onwil aan den dag gelegd heeft.«

Wij stellen er ook prijs op, dat met een enkel woord van duidelijke beteekenis, het oordeel wordt geformuleerd, zoo dat het woord slechts de zaak naar waarheid voorstelt, maar niet tot leuze of als een holle klank wordt gebezigd.

De anti-revolutionnaire partij is spoedig gereed met de woorden: *Napoleontische centralisatie-geest*, *Staatsalvermogen* en *alvermogen van de wet*, wanneer het wets-ontwerpen geldt; — met *ongeloof* en *godloochening*, wanneer het godsdienstige beginselen betreft; — met *revolutie*, zoo er strijd bestaat op staatkundig gebied.

Zij missen door menigvuldig gebruik hun doel, daar men alzoo de kracht der voorstelling en het kernachtige der uitdrukking breekt.

De anti-revolutionnaire partij mogt zich te meer daarvan onthouden, omdat zij niet zeldzaam door de omstandigheden zich zóó laat beheerschen, om goed te keuren, wat door haar vroeger was afgekeurd, zoodat men komt »tot tweeërlei maat of tweeërlei weegsteen«.

Een onvermijdelijk gevolg van dien verderfelijken hartstogt, waardoor de schrijver en niet het geschrijf voorwerp van beoordeeling wordt!

Buitenland.

ENGELAND.

Het Lagerhuis heeft in zijne zitting van Dingsdag jl. aangenomen een voorstel van den heer Milnes Gibsom, houdende, dat de wetten op de drukpers en het zegel op de dagbladen dubbelzinnig zijn en slecht worden toegepast, en dat dit onderwerp een spoedig onderzoek van het parlement vordert.

— Het vermoeden, dat de leening van den heer Gladstone, door middel van schatkist-obligatiën, een ongehoord fiasco zoude maken, wordt thans door het officiële rapport bevestigd. Tot den 8sten Mei, den tweeden termijn, waren van de eerste 2 millioen slechts 1.808,200 pond sterling en van de resterende 4 millioen slechts 602,300 pd. sterl. ingeschreven. Het laat thans bijna geen twijfel of men zal het bij de eerste serie van 2 millioen laten blijven.

BELGIE.

Het zittingjaar der Wetgevende Kamers is den 17 dezer door den Min. van Binnenl. Zaken namens den Koning gesloten.

ZWITSERLAND.

Naar men te Weenen verzekert, zijn er thans onderhandelingen geopend ten einde het geschil tusschen de Oostenrijksche Regering en het Zwitsersche Bondgenootschap bij te leggen, en mag men hoop voeden, dat die eerlang met een gewenschten uitslag zullen worden bekroond.

SPANJE.

Het door den Hollandschen gezant te Madrid gegeven banket is zeer schitterend geweest. De gezant heeft een toast uitgebragt op de Koningin, de koninklijke familie, en het Ministerie, waarop de president van den raad heeft geantwoord met een toast op den Koning van Nederland, de koninklijke familie en den vertegenwoordiger van dat rijk bij het Spaansche hof.

De heer Alcala Galiano, attaché bij het Ministerie van Buitenlandsche Zaken, zal Madrid verlaten met dépeches voor den Spaanschen gezant te Washington.

TURKIJE.

Telegraphische berigten uit Parijs, Londen, Weenen, Berlijn, Konstantinopel en Athene melden hoofdzakelijk het volgende:

Eergisteren (17 Mei) is de conferentie te Weenen vergaderd geweest. In Oostenrijk is ten spoedigste eene ligting van 95,000 man bevolen. Deze maatregel heeft in Weenen een gunstigen indruk gemaakt.

De generaal Bosquet is te Parijs teruggekomen van zijne zending naar Turkije. Hij berigt, dat Varna en Schmla in goeden staat van verdediging zijn. Het Turksche leger bestaat uit geoefende en geharde soldaten, die het volste vertrouwen stellen in Omer-Pacha. De vlakten tot aan den Donau zijn door kavalerie gedekt.

Den 12den is te Petersburg een keizerlijk manifest afgekondigd, waarbij eene buitengewone ligting van manschappen voor het leger en de vloot bevolen wordt, welke in vier weken moet zijn afgeloopen.

Den 3den Mei kruisten 27 schepen der vereenigde vloot voor Sebastopol. Men verneemt, dat die vloot begonnen is de buitenwerken van Sebastopol te bombarderen met geschut van verre dragt. Vijf gedetacheerde schepen hebben de sterkten van Abkasie gebombardeerd. De Turksche vloot voert er 5000 landingstroepen naar toe.

Bij een geacht handelshuis te Londen is gisteren de tijding ontvangen, det het Engelsche stoomschip *Tiger*, nabij Odessa op de kust is vastgeraakt, en dat de bodem met bemanning door de Russen is prijs gemaakt.

Eene nieuwe nota, nog krachtiger dan de laatste, is door de gezanten van Engeland en Frankrijk ter zake van den Griekschen opstand, aan den koning van Griekenland ingediend.

De maarschalk de St. Arnaud en de hertog van Cambridge zijn te Konstantinopel aangekomen. Er zijn groote voorzieningen van leeftogt voor de troepen, die te Adrianopel vereenigd zullen worden, bewerkstelligd. ... Pacha, die tot gouverneur van Candia was benoemd, is op verzoek van prins Napoleon, vervangen door ... Pacha, zoodat de eerste te Parijs zal blijven. Dit laatste berigt is reeds gedeeltelijk in ons vorig n°. opgenomen.

— Uit Semlin is eene depêche ontvangen van 15 dezer, dat te gelijker tijd in de Engelsche en Fransche dagbladen voorkomt, volgens hetwelk Salih-Pacha den 28sten ... te Nicopolie eene groote overwinning op de Russen zou hebben behaald, die op dat punt den overtogt van den Donau wenschten te beproeven en die verpligt geweest zijn, terug te trekken, na 1500 man verloren te hebben. Men houdt het er voor, dat dit berigt niet anders is dan eene verwarring met al de vroegere tijdingen over behaalde overwinningen der Turken, die evenwel niet bevestigd zijn. Éene zaak kan men uit die berigten afleiden, dat namelijk de Turken omstreeks het einde van de maand April op dat gedeelte der rivier eene vrij belangrijke overwinning hebben behaald, maar naauwkeurige bijzonderheden, of juiste opgaven ontbreken.

Uit de tegenstrijdige berigten, die men ... laatste dagen heeft ontvangen, kan ook dit ... opgemaakt, dat de Russen niet voorwaarts gaan, ... Turken zich in eene goede stelling bevinden, dat ... Pacha zeer voorzigtig en met veel bekwaamheid zijn ... van verdediging heeft ontworpen, ten einde vóór ... komst der hulptroepen niets in de waagschaal te ..., dat Silistria niet zoo ernstig bedreigd is als men ..., dat Schumla in een staat van verdediging verkeert, ... door elke aanval kan afgeslagen worden, en dat ... de Russen niet voornemens schijnen te zijn om ... het oogenblik den overtogt over den Balkan te onder...

Wat de eskaders aangaat, was het gerucht te Konstantinopel in omloop, dat er in de Zwarte zee eene ... ting had plaats gehad tusschen eenige fregatten der ... eenigde vloot en Russische oorlogschepen, Ook ... was niets met zekerheid bekend. De laatste stelligen ... gen waren van 27 April. De vereenigde vloot bevond ... toen nabij Sebastopel. Russische oorlogschepen waren ... zee gezien. Men had slechts eenige koopvaardij-vaartuigen ontmoet, die prijs gemaakt waren. Het Fransche fregat *Descartes* heeft er een veroverd, dat met zout ... den en dat tot den openbaren verkoop naar Konstantinopel was gezonden. De Engelschen hebben eenige prijzen te Varne doen verkoopen.

De Turksche vloot, die naar de Zwarte Zee is ge... is 22 schepen sterk en staat onder bevel van Ahmed ... Zij is o. a. zamengesteld uit 1 vaartuig van 124 ... van 104, 2 van 90, 2 van 84, 1 van 74, 1 van ... de overige zijn kleinere vaartuigen.

De berigten van den Griekschen opstand luiden ... ongunstig voor de opstandelingen. Zoo men oordeelt naar eene nota, die in den *Observateur d'Athènes* ... dezer voorkomt, dan schijnt de Grieksche regering ... zelve in te zien, dat alle hoop verloren is, en dat ... weg moet verlaten, dien zij tot hiertoe heeft ... Die nota behelst, dat er drie generaals naar de ... zijn gezonden, belast met het herstel van de orde ... die generaals merkte men op: Gardkiotis-Grivas, ... stalmeester van Koning Otto, die zich zeer tegen ... schenkomst van het Grieksche Bewind ten voordeele van den opstand verklaard, en zelfs geweigerd heeft ... het hoofd der beweging te stellen, zooals men ... had verlangd. Het zenden van dien generaal naar de ... tot herstel van de orde schijnt aan te duiden, dat de Grieksche Regering tot de denkbeelden van voor... terugkeert, die zij nooit had moeten verlaten.

Uit Parijs schrijft men, dat de heer von ... Oostenrijksch gezant aldaar, van zijne reis naar ... in eerstgemelde hoofdstad is teruggekeerd. Men ... dat uit zijne gesprekken al meer en meer blijkt, ... tusschen Oostenrijk en de Westelijke mogendheden volmaakte overeenstemming bestaat.

— De *Oesterr. Correspond.* wederspreekt, in zijn ... 15 dezer, het berigt, volgens hetwelk, op bijzonderen drang van Oostenrijk en Pruissen, de Weener-conferentie een nieuw protocol zou hebben uitgevaardigd, ... inhouden, dat alle maatregelen, die nopens het ... Griekenland of de in opstand verkeerende gewesten ... worden genomen, in gemeenschappelijk overleg ... vier groote mogendheden moesten worden vastgesteld, ... dat geene derzelve afzonderlijk het regt zou hebben ... aanzien van dat land eenige daad te verrigten. ... juiste waarde van dat berigt te doen uitkomen ... blad, dat men niet uit het oog moet verliezen, dat ... rentie, sedert 9 April jl., geen protocol heeft onder...

— Reeds gisteren is melding gemaakt van de ... door den lord-kanselier in het Hoogerhuis van ... schap der Koningin van Engeland, houdende: ... ten einde in alle behoeften van den krijg te voorzien, ... onvermijdelijk achtte de militie in alle deelen van ... eenigd koningrijk, onder de wapenen te roepen ... middellijk in te lijven. Die boodschap heeft in, de ... van het Hoogerhuis tot eenige ophelderingen ... gegeven. Daaruit is gebleken, dat de Regering ... is voorloopig slechts 15000 man in dienst te ... wel het eerst de regementen, die zich vrijwillig ... den hebben dienst te verrigten.

De hertog van New-Castle heeft er bijgevoegd, ... militie den besten geest aan den dag legt, en ... voornemens was om verloven te geven aan die ... pen, waarvoor de dienst een te drukkende last ...

— Het *Journal de St. Petersbourg* bevat ... bevelschrift, waarbij de hoofdstad in staat ... verklaard en in vier militaire afdeelingen verdeeld. Aan het hoofd van elke afdeeling is een gouverneur ... plaatst, die alle gehoorzamen moeten aan den ... gouverneur der hoofdstad.

Het berigt, dat de Russen te Nicopoli en ...

twee nederlagen hebben geleden, wordt door den *Moniteur* bevestigd.

— Volgens brief van kapitein Muller, voerende het Groninger schip *Antje Prons*, in dato Odessa 28 April, hadden de schepen der verschillende natien, die aldaar tijdens het bombardement in de Pratika-haven lagen, slechts eenige onbeduidende schade aan de tuigage bekomen; daarentegen waren ongeveer 100 Russische schepen, die mede aldaar lagen, totaal vernield; bij den aanvang van het bombardement werden de kapiteins der vreemde handelsschepen van hunne schepen gehaald en in een ledig ... opgesloten, doch na verloop van twee dagen weder losgelaten.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Zitting van Vrijdag 19 Mei.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de 2e afdeeling van het 2e hoofdstuk van het ontwerp van wet tot regeling van het armbestuur.

De heer Hengst acht mede den grondslag voor het domicilie van onderstand (namelijk de geboorteplaats) verderfelijk en strijdig met het doel der wet zelve.

De heer Dirks zegt, dat het geen invloed op zijne stem zal uitoefenen, of men de geboorteplaats dan wel de woonplaats tot grondslag van het domicilie van onderstand zal aannemen.

De heer Vening denkt thans gunstiger dan vroeger over het domicilie van onderstand, waarvan hij geen voorstander was. Hij gelooft dat de gevolgen van elk domicilie van onderstand, welk ook, niet naauwkeurig zijn te bepalen.

De heer Blaupot ten Cate kan het stelsel der Regering niet aannemen, en wel op grond van vele bezwaren, die reeds in den loop dezer discussien zijn aangevoerd. Overigens vreest hij, dat de voorgestelde bepalingen nopens het domicilie van onderstand de goede werking der wet zullen belemmeren.

De heer Mackay meent, dat in het stelsel der wet de verblijfplaats meer eigenaardig zou wezen dan de geboorteplaats.

De heer ... tot Oldehuis vraagt, waar het domicilie van onderstand is van Nederlanders, die in onze kolonien geboren, en daar verarmd zijn. Dit is vooral van belang te weten, omdat bij de Regerings-reglementen voor Indie de bevoegdheid tot uitzetting van dergelijke verarmde personen is gegeven en omdat er emigratie naar de West-Indische Kolonien heeft plaats gehad.

De heer van Nispen vreest, dat deze wets-bepaling het doel der wet (overlating aan de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid) zal doen missen. Hij komt terug op zijne vroegere ..., waarbij werd aangewezen, dat schier een derde der bevolking niet woont waar zij geboren is.

De Minister van Binnenl. Zaken erkent dat al de stelsels van het domicilie van onderstand niet vrij van bezwaren zijn. Ook tegen het nu voorgedragene kunnen die worden ingebragt; maar hij heeft overwogen aan welke de minste bezwaren verbonden zijn en het is hem voorgekomen, dat de geboorteplaats de voorkeur verdient, daar dat stelsel het meest medewerkt tot voorkoming van armoede. Z. Exc. gaat de onderscheidene stelsels na en zegt daarbij o. a., dat de meening dat er geen domicilie van onderstand moet bestaan, niet uitvoerlijk en voor den arme onhoudbaar is. Het stelsel van het werkelijk verblijf kan de meeste aanleiding tot misbruik en armoede veroorzaken, meer dan eenig ander stelsel. Het stelsel der geboorteplaats, door de Regering voorgesteld, was reeds bij de wet van 1818 als regel aangenomen. Het 4jarig verblijf, hetwelk daarbij werd, was slechts eene uitzondering. Neemt men het verblijf nu als regel aan, dan zullen de misbruiken ... bedoeld vermeerderen. Hij komt nu tot het ... aangevoerd zijn tegen het stelsel der geboorteplaats en zal zijn een verhaal ... op, dat in den regel het slechts eene persoons-verwijdering op eene andere gemeente, geenszins het platteland benadeeld zou worden, ten behoeve der steden. De statistiek omtrent de bevolking leidt tot een tegenovergesteld gevoelen. Met cijfers toont hij aan, dat de verhouding zelfs meer is in het nadeel der steden. Ook kan hij niet toegeven, dat dit stelsel eenigen nadeeligen invloed op de ondersteuning door de Kerk zal uitoefenen. In stede van die ondersteuning te belemmeren, zal het aangenomen stelsel die veeleer vermeerderen, want de Kerk zal dan ... gelegenheid hebben, tusschen beiden te komen, en ... mogelijk vertrek van den arme weten te verhoeden.

De heer van Lennep antwoordt op hetgeen van verschillende zijden tegen zijne vorige rede werd aangevoerd.

De heeren van Nispen en de Man beantwoorden de rede van den Minister en zijn in geenen deele overtuigd van de deugdelijkheid hunner bezwaren. Ook uit de cijfers, door den Minister bijgebragt, kan, huns inziens, niet volgen, hetgeen hij daaruit afleiden wil.

De Minister heeft daarop kortelijk gerepliceerd en daarbij op den heer Sloet geantwoord, dat het geval, door dien spreker ... voorzien, is bij art. 33 van het wets-

De algemeene beraadslagingen over de tweede afdeeling worden gesloten.

Aan de orde is de behandeling van art. 27.

De heer van Goltstein draagt een amendement voor, volgens hetwelk de plaats van het verblijf als het domicilie van onderstand zou worden beschouwd. Woonplaats en geboorteplaats kunnen beiden, volgens spr., niet worden aangenomen. Hij herhaalt de bezwaren, die daartegen zijn ingebragt. De verblijfplaats is het meest natuurlijke, het meest rationele.

De heer Wintgens is tegen het amendement, waarvan het gevolg zou zijn, dat de armen-bevolking nomadisch zou worden; dat zij heen en weder zou trekken, en dat de gemeenten alle geoorloofde of ongeoorloofde middelen zouden in het werk stellen, om de armen-bevolking van haar grondgebied te doen vertrekken.

De heer van Nispen beschouwt het aannemen der geboorteplaats als domicilie van onderstand, als de meest onregtvaardige bepaling. Het behoud daarvan zou voor hem voldoende zijn, de afdeeling af te stemmen. Hij is dus vóór het stelsel, dat gelegen is in het amend. van den heer v. Goltstein. Hij zal voor alle wijzigingen stemmen, die strekken kunnen om het stelsel der regering te veranderen.

De heer Dirks herinnert, dat de bezwaren tegen het stelsel door den heer van Goltstein voorgestaan, beantwoord zijn in de mem. v. toelichting tot het vroeger wetsontwerp. Daarbij is dat stelsel als ondoelmatig en onbruikbaar afgeschaft.

De heer Storm v. 's Gravensande geeft te kennen, dat er bij hem zoo vele bezwaren tegen het amend. van den heer v. Goltstein bestaan, dat zoo het werd ingenomen, hij tegen de geheele wet zou stemmen.

De Minister van Binn. Zaken herinnert, dat in het verslag der afdeelingen de meerderheid zich verklaard heeft vóór het stelsel der geboorteplaats. Ware dit het geval niet geweest, dan zou Z. Exc. mogelijk het vierjarig verblijf in de wet hebben opgenomen. Hij moet zich echter ten sterkste tegen het amend. van den Heer van Goltstein verklaren. Vorige Sprekers hebben daartegen hunne bezwaren reeds aangevoerd. Ook hij houdt dat stelsel voor allernadeeligst, zoo voor de armen als voor de besturen zelven. Indien dat amend. mogt worden aangenomen, zou de werking dezer wet geheel verlamd worden; intusschen zou hij zich wel kunnen vereenigen met het *stelsel van een vierjarig verblijf*. (Het stelsel opgenomen in het ontwerp van Thorbecke.)

De heer de Man stelt, naar aanleiding van den loop der discussie, een nieuw amendement voor, van dezen inhoud: « De burgerlijke gemeente, in welke de arme, bij het ontstaan der behoefte, zijn werkelijk verblijf gedurende vier jaren gevestigd heeft, is zijn domicilie van onderstand. »

De heer van Goltstein verdedigt nader zijn amend. tegen de aangevoerde bezwaren.

De Voorzitter zegt, dat, bij het gewigt der voorgestelde wijzigingen, en daar er nog andere werkzaamheden in de afdeelingen te verrigten zijn, hij voorstelt de discussie te verdagen tot morgen ochtend ten 11 ure.

Dienovereenkomstig wordt besloten, en gaat de vergadering tot dien tijd uiteen.

Zeven en veertig leden van de Tweede Kamer, hebben in de afdeelingen, omtrent het voorstel van den heer Groen van Prinsterer, ter wijziging van de bestaande verordeningen op de autorisatie voor bijzondere scholen, de vraag, onderzocht, of het voorstel al dan niet een onderwerp van nader onderzoek zal uitmaken. Met dit voorschrift voor oogen heeft men in sommige afdeelingen zich zorgvuldig onthouden van alle beschouwingen, die de verdiensten van het voorstel zelf betroffen; terwijl men in andere begrepen heeft, dat de thans te behandelen voorloopige vraag niet wel te beantwoorden was zonder ten minste eenigermate in de beoordeeling der hoofdzaak te treden.

De slotsom der plaats gehad hebbende overweging is geweest, dat de groote meerderheid der in de afdeelingen aanwezige leden zich voor het nader onderzoek van het voorstel gunstig gestemd heeft getoond; hebbende echter een deel dezer leden uitdrukkelijk te kennen gegeven, zich door het uiten van dit gevoelen geenszins tot medewerking aan het tot stand brengen der voorgestelde wet, of zelfs tot het geven van hunne stem aan het houden van het nader onderzoek bij de later plaats te hebben openbare beraadslaging over dat punt te verbinden. De overige leden hebben zich op onderscheidene gronden tegen het nader in overweging nemen van het voorstel verklaard. Die gronden kwamen hoofdzakelijk op het volgende neder:

In de eerste plaats meende men het voorstel als ontijdig te moeten beschouwen. Nadat de Min. van Binn. Zaken zoo stellig te kennen gegeven heeft, dat het ontwerp der wet, die ter uitvoering van art. 194 der Grondwet tot stand moet worden gebragt, gereed is en reeds voor eenigen tijd op het punt was, om aan de beoordeeling van den Raad van State te worden onderworpen; — nadat dientengevolge het uitzigt is geopend, dat nog vóór het einde van de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal die wet aan de Kamer zal worden aangeboden, was het, volgens deze leden, onraadzaam, daarop door eenen partiëlen maatregel vooruit te loopen.

In de tweede plaats achtte men het niet wenschelijk een voorstel in beraadslaging te brengen, hetwelk niet enkel wantrouwen verraadt in het vervullen eener stellige toezegging der Regering, maar, waarbij tevens ingewikkeld, de tot nu toe door haar ten aanzien van het lager onderwijs gevolgde gedragslijn wordt afgekeurd.

In de derde plaats werd het voorstel of overtollig of schadelijk genoemd. Het was overbodig, in zoover men met den voorsteller zelven, het gevoelen aankleefde, dat volgens de wet van 3 April 1806 de Koning het regt heeft, om in hooger beroep te beslissen over de besluiten der Gemeentebesturen en Gedeputeerde Staten omtrent het oprigten van bijzondere scholen. Het ging toch niet aan, bij eene nieuw vast te stellen wet, aan het Hoofd van den Staat eene bevoegdheid toe te kennen, die de Koning reeds werkelijk aan eene bestaande wet ontleent.

Nam men nu echter aan, dat de bevoegdheid thans niet bestaat, dan liet het zich niet anders dan eene verkeerdheid noemen, dat door een voorstel als het tegenwoordige een greep in de wet van 1806 zou worden gedaan; dat de oprigting van eene bepaalde soort van bijzondere scholen, die de wet van 1806 eigenlijk niet kent, zou worden bevorderd, en dat, terwijl men in bezwaren van eenen godsdienstigen aard voorzag, andere punten, tot het lager onderwijs betrekkelijk, ongeregeld zouden blijven.

Eenigzins in verband met dit laatste werd door enkele leden eener afdeeling beweerd, dat het gedane voorstel ongrondwettig was. Volgens art. 194 der Grondwet behoort de wet zoowel de inrigting van het openbaar onderwijs als de voorwaarden onder welke het bijzonder onderwijs vrij zal zijn, te regelen. Blijkbaar heeft de grondwetgever gewild eene gelijktijdige regeling en tevens eene regeling der zaak in haren geheelen omvang. Zoolang die regeling niet is tot stand gebragt, blijft, volgens het 3e additionele artikel der Grondwet de bestaande wetgeving op het onderwijs, insgelijks in haren geheelen omvang gehandhaafd. Wil men nu echter door eene partiële wet alleen eene aanvankelijke regeling van het bijzonder onderwijs tot stand gebragt zien, dan wordt niet slechts de zaak, die het hier geldt, uit haar verband gerukt, maar tegen geest en letter van de aangehaalde grondwets-artikelen gehandeld.

De voorstanders van het houden van een nader onderzoek over het voorstel hebben, voor zoover zij zich uitlieten, hun gevoelen op de volgende gronden verdedigd en daarbij ook sommige der gemaakte tegenwerpingen beantwoord.

Sommigen hunner stelden op den voorgrond, dat, wat ook van de verdiensten van het voorstel zijn mogt, een opzettelijk onderzoek daarvan, na al het over het vraagstuk der autorisatie tot oprigting van bijzondere scholen voorgevallene, niet kon worden geweigerd. Door zulk eene weigering zou onregt worden gedaan aan een lid, die een geschilpunt tot klaarheid gebragt wilde zien, waarover na de afstemming van al de drie motien van orde, in de zitting van den 6den Mei voorgesteld, groote onzekerheid heerscht.

Men had het voorstel ontijdig genoemd in verband met de toezegging des Ministers omtrent de spoedige aanbieding van de wet, volgens art. 194 der Grondwet gevorderd. Maar het viel dan toch niet te ontkennen, dat, gelijk de voorsteller het uitdrukte, aan de vaststelling dier wet schier onoverkomelijke bezwaren in den weg staan.

De vijandige strekking van het voorstel tegen de Regering konden sommigen dezer leden niet toegeven. Voor zoover die strekking in den aanhef van het wetsvoorstel lag, kon daarin door eene verandering van redactie worden voorzien.

Het voorstel, had men gezegd, was overbodig, in zoover de bevoegdheid, daarbij aan den Koning gegeven, reeds werkelijk in de wet van den 3den April 1806 lag. Maar de meerderheid der Kamer heeft dan toch in de zitting van den 6 Mei jl. eene beslissing in een tegenovergestelden zin genomen, en het was dus geenszins doelloos, aan haar zoowel als aan de Regering gelegenheid te geven om zich daarover nader te verklaren.

Wilde men beweren, dat eene partiële regeling ten aanzien van het bijzonder onderwijs een hinderpaal zou worden voor het tot stand brengen der algemeene wet op het onderwijs, de zaak kon ook worden omgekeerd. Juist wanneer men meende, dat eene goede regeling van het openbaar onderwijs voor de ongelegenheden, uit het vermenigvuldigen van bijzondere scholen te vreezen, een tegenwigt moest opleveren, zou het gemakkelijker maken der oprigting dezer laatste een prikkel worden, om ook de eerstgenoemde regeling zooveel mogelijk te verhaasten.

Eindelijk werd nog in de afdeeling, waar daarvan sprake was, de ongrondwettigheid van het voorstel tegengesproken. Die ongrondwettigheid kon dan alleen worden volgehouden, als men aannam, dat omtrent geen der talrijke onderwerpen, die volgens de geheele Grondwet bij eene algemeene wet moeten worden geregeld, eene partiële wettelijke regeling mogelijk was.

Bij de wisseling van gedachten over dit onderwerp is in eene der afdeelingen nog het denkbeeld geopperd, of de openbare beraadslaging over het nader in overweging nemen van het voorstel niet aan de Regering gelegenheid zou kunnen geven, om zich omtrent de wegneming van het bezwaar, betwelk dat voorstel heeft doen ontstaan, op eene wijze uit te laten, die de tusschenkomst der wetgeving in deze zaak nodeloos zou maken.

's Gravenhage, 19 Mei.

Z. M. heeft aan G. L. Hendrickx, gewezen cipier van het huis van arrest te Roermond, verleend een pensioen van ƒ 200.

Z. M. heeft aan W. J. Terlaak, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van plaatsvervanger van den kantonregter te Voorburg.

Den 18den Mei jl. heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken voorloopig, met ingang van 1 Junij en tot wederopzeggens, benoemd: 1°. tot telegrafisten der 2de klasse: H. J. van der Linde, J. M. Collette, H. L. Janssen, P. J. van de Kasteele, thans leerling-telegrafisten. J. Hulst, H. A. M. Reeder, J. G. Evers, en L. van Bergen, tot nog toe telegrafisten der 3de kl.

2°. tot telegrafisten der 3de kl. J. F. Krieger, H. J. Stokvis, G. J. P. J. Mahieu, A. Isaäcson, J. W. Klappert, E. R. Alings, J. W. Hagers, A. H. Geraerds, D. Gölner, K. E. Verdam, W. Vruggink, B. Meilink, P. J. Fetri, C. Ris, G. W. ten Brummeler, L. Arisz, J. D. van der Hof, en K. van Asperen.

De Minister van Finantiën, gelet hebbende op de missives van een der heeren arrondissements-directeurs der directe belastingen, enz. betreffende de vraag, over de juiste beteekenis van het woord *overmaat*, in art. 3 § 2 der wet op de bieren en azijnen, van den 2den Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 32);

in aanmerking nemende, dat door sommigen aan het woord *overmaat*, in gezegd artikel, de uitlegging wordt gegeven, als zou daarmede zijn bedoeld het bevinden van meer meel bij eenen brouwer, dan met inbegrip van $^{2}/_{3}$ gedeelte van de *netto* ruimte der gebruikte roerkuip of roerkuipen, door het getal aangiften vermeerderd, met biljetten kan worden gedekt; met andere woorden, dat de bevonden wordende voorraad meel, vermeerderd met het gezegde $^{2}/_{3}$ der ruimte van de gebruikte roerkuip of kuipen, eene overmaat aanwijst op de hoeveelheid, die, volgens de voorhanden biljetten, aanwezig kan zijn;

overwegende, dat, hoezeer de woorden van gezegd wets-artikel wel eenige aanleiding tot de evenvermelde opvatting geven, de onjuistheid daarvan nogtans dadelijk in het oog valt, zoowel wanneer men de wet op de bieren en azijnen in verband beschouwt met de voorschriften omtrent de bierbrouwers, in de wetten op het gemaal voorkomende, als wanneer men let op het doel, dat de wetgever zich bij genoemd art. 3 der wet op de bieren en azijnen heeft voorgesteld;

overwegende toch, dat bij de, gelijktijdig met de wet op de bieren en azijnen, ingevoerde wet op het gemaal, van den 21 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 36), in art. 29 is voorzien in het geval van bevinding eener overmaat, als hiervoren bedoeld, en daarop eene boete is bedreigd van *f* 25 per mud; dat de latere en thans nog van kracht zijnde wet op het gemaal, van den 29sten Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 3) in art. 38, gelijke voorziening, met wijziging alleen, wat het bedrag der boete betreft, bij bevinding van overmaat van meel bij eenen bierbrouwer bevat; en dat derhalve bij art 3, § 2 der wet op de bieren en azijnen eene andere overmaat moet zijn bedoeld, dan die op den bevonden wordende voorraad meel:

overwegende, dat dan ook uit den geheelen inhoud van dat artikel duidelijk volgt, dat de wetgever daarbij niets anders heeft beoogd dan het uitoefenen eener contrôle op de fabricatie van het bier, door middel van het ingeslagen meel, en het tegengaan van een grooter gebruik van meel dan $^{2}/_{3}$ der roerkuip bevatten kan;

heeft bij resolutie van 8 Mei jl., n°. 113, goedgevonden, den heer directeur te kennen te geven, dat door het woord *overmaat*, in art. 3, § 2, der wet op de bieren en azijnen, van den 2 Augustus 1822, niet anders is te verstaan, dan overmaat *in verbruik*, en alzoo *ondermaat in magazijn*, en dat derhalve, wanneer een brouwer heeft ingeslagen b. v. 600 mudden meel, en het wettig gebruik ($^{2}/_{3}$ der roerkuip) is 400 mud, terwijl bij peiling slechts aanwezig bevonden wordt 120 mud, hij, ter zake van de ondermaat in magazijn of overmaat in gebruik van 80 mud, strafbaar is met eene boete van *f* 3 per mud. (*Staats-Courant.*)

* Z. M. heeft, onder geleide van een zeer vleijenden brief, eene aanzienlijke gift doen geworden aan Louis van Aspere, koetsier van prof. Everard, voor zijn gehouden moedig gedrag, betoond bij het gebeurde met HD. rijtuig op jl. Maandag.

* De Kiesvereeniging *Eendragt* heeft, in hare zitting van gisteren avond, tot kandidaat voor het lidmaatschap der Tweede Kamer van de Staten-Generaal (in plaats van wijlen den heer J. C. Rijk) gekozen den heer J. P. Delprat, oud-kommandant van de Koninklijke Militaire akademie te Breda.

* Door onzen stadgenoot, den heer W. C. Regaut, fabrikant van alle soorten van gewone kunst- en badtoestellen is op nieuw eene belangrijke uitvinding gedaan, en wel bepaaldelijk ten nutte der lijdende menschheid, namelijk een vervoerbaar, beknopt toestel, ingerigt voor Russische, Aromatische, damp-, stort-, spuit-, zwavel- en douche-baden, zoowel elk afzonderlijk als gezamenlijk aan te wenden. Dit toestel is door de meeste heeren geneeskundigen alhier onderzocht, die eenparing hunne goedkeuring daarover hebben betuigd; het werd alsmede op last van het Stedelijk Bestuur aan een onderzoek onderworpen. Dat bestuur heeft hem ten blijke van goedkeuring een certificaat van aanbeveling doen uitreiken.

* Het Ministerie van Oorlog zal bij onderscheidene boekhandelaars in de voornaamste steden des Rijks spoedig tegen den prijs van *f* 1,20 verkrijgbaar doen stellen eene in drie kleuren gedrukte kaart (olifantsformaat) van het Tooneel van den Oorlog in het Oosten 1854, bevattende bijna het geheele Turksche rijk, zoo in Europa als Azie benevens een gedeelte van Oostenrijk, Rusland, Griekenland en Perzie, vervaardigd op het Topographisch bureau van het Ministerie van Oorlog.

Heden zijn van regeringswege, ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, verzonden: opgave van den in- en uitvoer en het verbruik der voornaamste vreemde en koloniale voortbrengselen in Groot Brittannie, alsmede van den uitvoer van Britsche en Iersche producten, en van de schepen in den vreemden handel en voor de kustvaart gebruikt; een en ander gedurende de maand en de drie maanden, geëindigd met 5 April jl., vergeleken met de overeenstemmende tijdperken van 1852 en 1853.

Volgens een berigt van Zr. Ms. vice-consul te *Helsingfors* zijn in 1853 regtstreeks uit Nederland in de Finlandsche havens aangekomen 5 Nederlandsche schepen, als te Christinestad uit Amsterdam 1 met kaas, haring, suiker, enz. 1 met verfwaren; te Bjorneberg uit Amsterdam 1 met suiker, rijst, kaas, peper enz., te Helsingfors uit Amsterdam; 1 met ruwe suiker, tabak, arak, haring; te Frederiksham 1 uit Middelburg met arak en kaas. Regtstreeks naar Nederland vertrokken 5 Nederlandsche schepen, waarvan 2 met teer en 3 met planken, en wel uit Christinestad 2 naar Amsterdam, uit Frederiksham 1 naar Middelburg, uit Viborg 1 naar Amsterdam en 1 naar Rotterdam.

De Russische bark *Haltio*, onlangs te Rotterdam aangekomen met eene lading van het Ned. schip *Dankbaarheid* aan de Ned. handel-maatschappij, van Port Louis, is door een Rotterdamsch handelshuis gekocht, en zal onder Nederlandsche vlag in de vaart worden gebragt, en thans *Stad Rotterdam* genoemd worden.

Op Woensdag, 15 Mei, zal aan 's Rijks werf te Amsterdam worden verkocht, het afgekeurde korvet *Hippomenes*, ter slooping.

Op het Loo zijn den 16 dezer aangekomen, eenige kisten met verschillende fraaije machines, waaronder bijzondere soorten van zaagwerktuigen en ander werktuig om geweerloopen te boren, uit de fabriek van Holtzapfel te Londen en door Z. M. bestemd voor HD. school.

---

* Den 16 dezer is op den huize *Essenburg*, in den ouderdom van ruim 76 jaren, overleden de heer S. J. Baron Sandberg van Essenburg, lid der Ridderschap van Overijssel, staatsraad, sedert 1825 commandeur der orde van den Ned. Leeuw en oud-gouverneur der provincie Luik.

---

* Op Woensdag 31 Mei 1854, des voormiddags ten 10 ure, zal, op 's Rijks werf van uitrusting te Vlissingen, publiek worden verkocht het keizerlijk Russisch korvet *Navarino*, als zeeschip afgekeurd, liggende aan gezegde werf, om bepaaldelijk te Vlissingen te worden gesloopt; en voorts deszelfs masten, zeilen, ankers, kabels, touwen en verdere scheeps-inventaris, waterkisten en scheepsprovisiën, alles in den besten staat; mitsgaders nog een groote voorraad van nieuw touwwerk en andere scheepsbehoeften. Alles bij uitgezette kaarten breeder omschreven, en daags vóór de verkooping voor een ieder te zien.

Enkhuizen, 10 Mei. Ook hier, gelijk elders, legt men zich, in navolging van eenige heeren te Hoorn, op de konijnenteelt toe. Men heeft zich rammelaars van de beste rassen aangeschaft, en men kan goede uitkomsten van die onderneming verwachten: eene onderneming welke eens, in het groot gedreven, eene vergoeding zal daarstellen voor het gemis van het rundvleesch, dat voor de arbeidende klasse en den middenstand thans niet verkrijgbaar is.

Leeuwarden, 17 Mei. Zondag morgen jl. bragt zekere M. uit Amsterdam, oud 23 jaren, tot 5 maanden gevangenschap veroordeeld, en alhier gedetineerd, een bewaarder van het huis met een aardenpot eene vrij belangrijke hoofdwonde toe. Drie weken vroeger had hij een opzigter, medegevangene, met een steen in den hals geslagen. In het cachot gebragt, vond men hem den volgenden dag aan zijn bretel aan een doek geknoopt, opgehangen. Men schrijft dit alles aan zinsverbijstering toe.

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecte

AMSTERDAM, 19 Mei 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$57\frac{1}{2}$ $\frac{9}{16}$ $\frac{1}{2}$	*Hope* 1798/1816	5	9
Dito Certificat.	3	$67\frac{7}{8}$ 68	Dito 1828/1829	5	9
Dito dito	4	$85\frac{1}{8}$ $\frac{3}{16}$ $\frac{1}{8}$	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening.	4	$84\frac{3}{4}$	Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito *Hope*	4	
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$		Dito *Stieglitz.*	4	
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten.	$2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig.	6	
D° *Rothschild.*	$2\frac{1}{2}$	$46\frac{3}{16}$	Certific. dito.	6	
Frankrijk.					
Obligatien.	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$18\frac{7}{16}$ $\frac{1}{2}$	Obligatien	4	
Dito Buitenl.	3	$38\frac{1}{4}$	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. ⁶/m.	3	$34\frac{3}{8}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$			
Bew. Sp. Com.		$3\frac{7}{8}$	Metalliek	5	
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	
Portugal.			Dito letter B.	5	
Londen nieuwe.	5	$33\frac{5}{16}$ $\frac{9}{16}$	Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	
Dito uitgest.	4	$\frac{9}{16}$	Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	

Braz. bij Roths. p. s. 500 5 pct. $93\frac{3}{4}$; Mexic 3 pct. $22\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; dito Onb. $22\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; Gren. U

De prijzen waren heden van meest alle genot bij tragen handel iets vaster, alleenlijk Oostenrijks sluiten flaauwer.

FRANKFORT, Dingsdag 16 Mei. 5 pct. Spanje binn. 3 pct. $34\frac{1}{4}$; dito 1 pct. 18.

LONDEN, Donderdag 18 Mei. Consols Mexico N. 3 pct. $24\frac{3}{8}$, $24\frac{1}{2}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. Uitg. $6\frac{1}{2}$; Sardinie 5 pct. 81, $80\frac{1}{2}$; Spanje 3 dito 1 pct. $18\frac{5}{8}$, $18\frac{3}{4}$; dito Certificaten $3\frac{7}{8}$ Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 81, 80; dito 5 pct. 95, 95 59, 59; dito 4 pct. $87\frac{1}{2}$, $87\frac{1}{2}$.

Sambre 8, Namen 7. Vaste beurs. Russ omdat gedurende den oorlog geene aflossing

PARIJS, Donderdag 18 Mei. Fr. $4\frac{1}{2}$ dito 3 pct. 68.40; Sp. Binn. 3 pct. 35

WEENEN, Donderdag 18 Mei. N. Lett. B. 105; Zilver $37\frac{1}{2}$; Wissel Londen

---

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te